

DZIENNIK POMORSKI

PRZEDPŁATA:

Miesięcznie w ekspedycji	2,55 zł.
Z odnośnikiem i w agencjach	2,65 „
Na pocztę, już z odnośnikiem	2,89 „
Kwartalnie w ekspedycji	7,65 „
Na pocztę, już z odnośnikiem	8,67 „

Strajki i inne wypadki zwalniają Wydawnictwo z dostarczania numerów bez zwrotu części — — — kwoty abonamentowej. — — —

OGŁOSZENIA:

na 4 a ronie 6 lam. od wiersza mm. lub jego miejsca 15 gr., na 3 str. 30 gr., na 2 str. 60 gr. Dla W. M. Gdańska te same liczy w guidenach. Tłumaczenia i ogł. skomplikowane o 20 proc. drożej. Ogł. z innych krajów płatne tylko w walucie tyczeń. Tommasowego ogłoszenia — — — się nie gwarantuje. — — —
Ogłoszenia przyjmują się do godz. 9 przed poł.

Piątek: Klemensa p.
Sobota: Jana od K.

CHOJNICE, sobota dnia 24. listopada 1928 r.

Środa wschód 7.39 zachód 15.55
Księżyc wschód 14.09 zach. 1.25

Bolszewickie pobrękiwanie szabelką żyd Bela Kun przepowiada wojnę Nawołuje sowiety do zbrojeń

Ryga, 22. 11. Wiadomości o aresztowaniu Beli Kuna w Rumunii, opublikowane w całym szeregu pism europejskich, okazały się nieprawdziwymi. Smutnej pamięci komisarz bolszewicki z Budapesztu odpoczywa obecnie, po ciężkiej pracy agitacyjnej i po niedobrowolnym pobycie w więzieniu austriackim, wśród swych najserdeczniejszych przyjaciół w Rosji sowieckiej.

W tych dniach z okazji jubileuszu rewolucji bolszewickiej Bela Kun wznowił swą działalność publicystyczną, ogłaszając w pismach lenin gradzkich dłuższy artykuł na temat obecnej sytuacji politycznej w Europie.

W chwili obecnej pisze Bela Kun, rozwija się równoległe trzy przeciwieństwa o znaczeniu międzynarodowym: przeciwieństwo wewnętrzne w państwach imperjalistycznych, przeciwieństwo między państwami kolonialnymi a imperjalizmem, wreszcie przeciwieństwo między dwoma systemami i światami: kapitalistyczno-imperjalistycznym i socjalistycznym.

W jaki sposób przeciwieństwa te można zlikwidować?

Bela Kun odpowiada na pytanie to w sposób stanowczy i jednoznaczny. Dla niego nie ulega wątpliwości, że rozwiązanie przeciwieństw tych drogą konfliktu zbrojnego jest nie do ominięcia. Nowe wojny, zdaniem Beli Kuna, przygotowywane są obecnie nie tylko w dziedzinie dyplomacji i

ekonomiki, lecz całkiem konkretnie i w dziedzinie wojskowości.

Przed Belą Kunem stoi widmo wojny: Sztaby generalne przystąpiły do pracy, opracowywane są plany ofensyw, poszczególnym armjom przydzielona jest rola na przyszłym froncie międzynarodowym.

W jednej rzeczy nie orientuje się tylko pan komisarz. Nie umie on przewidzieć, kiedy dojdzie do wybuchu wojny i czy będzie ona skierowana przeciwko ZSSR. bezpośrednio, czy też pośrednio drogą interwencji przeciwko rewolucjom kolonialnym.

W trakcie swych dalszych przemyśleń na temat przyszłej wojny, przychodzi Bela Kun do wniosku, że każda wojna w przyszłości mieć będzie nie tylko dwa fronty. Będzie jeszcze front trzeci, front wojny domowej. A dlatego nawołuje przywódcę bolszewików węgierskich i proletariatu wszystkich krajów do podjęcia już teraz energicznej akcji w kierunku przygotowania owej trzeciego frontu, na którym stoczona zostanie bitwa decydująca w przyszłej wojnie narodów.

Jak więc widzimy, Bela Kun niezbyt optymistycznie spogląda na przyszłość Europy, a pobrękując szabelką bolszewicką siebie zbyt często, przytem jednak całkiem świadomie, niepokój wśród ludów europejskich.

Praktyczny amerykańnik

Berlin, 22. 11. Prawdziwie amerykańskie ogłoszenie przytacza „Reclams Universum“. Ciekawy ten dokument brzmi, jak następuje:

„Spełniam niniejszem smutny obowiązek zawiadamiając przyjaciół i znajomych, że ukończona małżonka moja zakończyła życie, wydając na świat syna, dla którego poszukuję pielęgniarki, zanim znajdzie sobie towarzyszkę życia, młodą, piękną i posiadającą około 20,000 dolarów, aby mogła współdziałać ze mną przy prowadzeniu mego znanego sklepu bielizny, gdzie właśnie odbywa się wyprzedaż po cenach wyjątkowych z powodu przeniesienia sklepu do domu który wybudowałem sobie przy 12-iej Avenue, a w którym znajduje się jeszcze do wynajęcia kilka lokali po 500 dolarów i do którego poszukuję doświadczonego portjera“.

Największy wróg Polski został wodzem armji rosyjskiej

Warszawa, 22. 11. Z Rygi donoszą: Nadeszły tu informacje z Moskwy, z kół zbliżonych do Rady wojskowo-rewolucyjnej, że stanowisko Woroszyłowa ma objąć b. głównodowodzący armją sowiecką w wojnie roku 1920 Tuhaaczewski. Akt nominacyjny Tuhaaczewskiego podpisany ma być w dniach najbliższych.

Litwa pozostanie bez lasów ostatnie drzewa wyprzedaje Niemcom.

Kowno, 22. 11. Rząd kowieński wobec pustek w skarbie prowadzi politykę bankruta, zezwalając na karygodne niszczenie drzewostanu.

Prasa zamieszcza alarmujące wiadomości o niezwykle intensywnym wyrębie lasów na Litwie, który grozi Litwie w najbliższej przyszłości całkowitemu ogołoceniu z bogactw naturalnych.

Według danych statystycznych w pierwszym półroczu r. b. wycięto na Litwie 127 tysięcy ton lasu. Liczba ta zwiększyła się o 50 proc. w stosunku do wyrębu w tym samym okresie roku zeszłego. Prawie całe wyreby wywożone są do Niemiec kich fabryk papieru.

Niemcy lękają się wyludnienia

W Niemczech na 1000 mieszkańców rodzi się 18 dzieci, w Polsce natomiast aż 42.

Pila, 22. 11. Na kongresie ewangelickiego kościoła jeden z wybitnych przywódców antypolskiego ruchu oświadczył, że w Niemczech coraz widoczniej cofa się liczba urodzin, podczas gdy w sąsiedniej Polsce istnieje taka przewaga nad niemieckimi cyframi, że wszyscy dobrzy patrioci niemieccy obawiają się słusznie rozmnazającego się niesłychanie szybko narodu polskiego. Mówca oświadczył, że w Niemczech na 1000 mieszkańców rodzi się 18 dzieci, w Polsce zaś przypada na każdy tysiąc 42 dzieci. Jeżeli tak dalej rozwijać się będziemy, oświadczył mówca, to nie będzie żadnej możliwości oparcia się przed naciskiem Polski od wschodu, zwłaszcza, że robotnicy sezonowi z Polski już osłabiają częściowo zwartość frontu niemieckiego.

Trjumfalny pochód polskiego śpiewaka

W Niemczech wszędzie go entuzjastycznie witają
Essen, 22. 11. Jan Kiepura rozpoczął tournée artystyczne po miastach niemieckich. W ubiegłym czwartek śpiewał w Kolonii, a w poniedziałek 19 bm. w Essen. Koncert w Essen miał nadzwyczajne powodzenie. W największej sali miejskiej, którą nie widziano pełnej od lat siedmiu, musiano dostawić jeszcze 300 krzeseł.

Wszystkie miejsca wykupiono na tydzień przed koncertem. Głos artysty rozentuzjazmował publiczność, która zgotowała śpiewakowi polskie mu długotrwałą owację. Pomimo odśpiewania nadprogramowych bisów, nie chciano wypuścić artysty z estrady, Kiepura śpiewał po włosku, po niemiecku i po polsku. Mimo ciężkiego położenia z powodu lokatu znaczna liczba robotników polskich była na koncercie.

Wśród kwiatów, ofiarowanych artyście zwracał uwagę bukiety o barwach narodowych, ofiarowane przez miejscową Polonję oraz przez konsula polskiego.

We środę 21. bm. śpiewał Kiepura w Dortmundzie, zaś w sobotę śpiewać będzie w Berlinie.

Ohydna zbrodnia

Brat zamordował siostrę

Warszawa, 21. 11. Do posterunku policyjnego w gminie Dęby Wielkie (pow. mińsko-mazowiecki) wpłynęło zameldowanie od małżonków Piekusów, mieszkańców wsi Poręby o tajemniczym zniknięciu ich córki 13 letniej Marji. Policja wdrożyła dochodzenie i ustaliła, że 13 l. Marja Piekusówna w ciągu ostatnich kilku dni z domu nie wydalala się, gdyż żaden z bliższych, ani dalszych sąsiadów z okolicy, zaginionej nie widział. Policja tedy, wyczuwając coś podejrzanego, zwróciła poszukiwania w obrębie zabudowań gospodarskich Piekusów. Tam, pierwszym, dającym dużo do myślenia przedstawicielom policji szczegółem podejrzanym, było dziwne zachowanie się brata zaginionej 24 letniego Jana Piekusa, który na widok policjantów, kierujących się na strych domu, zbladł i ogromnie się zmieszał. Na strychu policjanci natrafili na ślady zakrzepłej krwi.

Piekus przyznał się, że siostrę którą rodzice uważali za zaginioną, wciągnął na strych i tam zamordował nożem. Po dokonaniu tego strasznego czynu, zwłoki wyniósł i zakopał na polu. Dlaczego jednak popełnił i z jakich pobudek tak ohydny czyn — Piekus nie chce wyjawiać. Mordercę aresztowano i z polecenia sądu śledczego osadzono w miejscowym areszcie do czasu ukończenia dochodzenia.

Katolicy spełnijcie wasz obowiązek

Nie popierajcie wrogich Ojczyźnie i Kościołowi elementów

Pójdźcie z nami ramię przy ramieniu

Komuniści, radykałowie, masonerja, socjaliści, sekciarze rzucają się niby sępy na Polskę za pomocą duku — prasy szerzącej idee przewrotowe, wrogie państwu i Kościołowi. Wobec takiego stanu rzeczy każdego katolika obowiązują następujące dziesięć przykazań które brzmią:

1. abonować pismo katolickie,
2. polecać swoim znajomym i przyjaciołom stałe abonowanie pisma katolickiego,
3. wszędzie żądać i kupować tylko gazety katolickie, a gdzie nie są wystawiane do sprzedaży publicznej, usilnie się tego domagać,
4. Nie kryć się z czytaniem gazety katolickiej, ale odważnie ją czytać publicznie,
5. ogłaszać się tylko w gazecie katolickiej,
6. przy zakupach u kupców powoływać się na ogłoszenia w gazetach katolickich.
7. swojej gazecie katolickiej dostarczać wiadomości i sprawozdań,
8. w związkach do których się należy, agitować

wać za abonowaniem gazet katolickich tworzyć w tych związkach wydziały prasowe, któreby werbowały abonentów i zakładały agentury pism katolickich,

9. wśród młodzieży wzbudzać zamiłowanie do czytania pism katolickich,
10. nie potępiać pism katolickich, lecz rzeczowo je krytykować i pomagać do ich ulepszenia.

Te dziesięć przykazań powinni sobie wziąć do serca katolicy Polacy i nie tylko abonować sami pisma katolickie, ale także agitować za nimi, polecając je ludziom, abonującym pisma niekatolickie lub traktujące sprawy Wiary św. i Kościoła obojętnie.

Pismem takim szczerze katolickim, narodowym a bezpartyjnym jest nasz „DZIENNIK POMORSKI“. Dlatego dokładajcie starań, aby rozszedł on się wśród wszystkich waszych znajomych.

Odezwa Zjednoczenia Zawodowego Polskiego w sprawie wyborów do Rady Kasy Chorych powiatu chojnickiego

Otrzymałmy następującą odezwę z prośbą o umieszczenie:

W niedzielę 25 listopada 1928 r. odbędą się wybory do Rad Kas Chorych w powiecie chojnickim. Ze strony ubezpieczonych zostało wysuniętych po kilka list kandydatów.

Lista kandydatów postawiona przez Zjednoczenie Zawodowe Polskie otrzymała nr. 1.

Lista Zjednoczenia Zawodowego Polskiego jest jedyną listą dającą ubezpieczonym pełną gwarancję — że kandydaci z tej — jako wypróbowani bojownicy — postarają się o praworządną gospodarkę w Kasach Chorych.

Robotnicy i robotnice powiatu chojnickiego. Czy chcecie oddać Wasze głosy na rozbijaczy narodowego ruchu robotniczego jak czerwonym szluzkom międzynarodowo-żydowskiego kapitalizmu

i cabanom, a tem samem oddać się pod ich komendę!

Mieście się przed tymi łazęgami na bacności albowiem przyjdą do Was w ostatnich dniach przed wyborami różni bałamuciele, ukryci wysłannicy międzynarodowego kapitalizmu i tak jak przed wyborami do Sejmu i Senatu obiecywali Wam raj na ziemi tak i obecnie dla pozyskania Waszych głosów, jeszcze więcej Wam obiecywać będą!

Najlepszą odprawą dla obłudników i faryzeuszów socjalistycznych będą Wasze głosy oddane na listę Zjednoczenia Zawodowego Polskiego numer 1.

Niech żyje lista Zjednoczenia Zawodowego Polskiego nr. 1. na którą winien każdy uczciwy robotnik i inteligent oddać swój głos nie chcąc zdradzić siebie i swej rodziny!

Co przyniesie rok 1929 ?

Dla Niemiec i Austrii będzie on rokiem katastrof i klęsk gospodarczych.

Berlin, 22. 11. Z końcem roku panuje na giełdzie wróżbitów niezwykle ożywienie każdy z nich, który czuje się powołany do przepowiadania ludzkości przyszłych losów, spieszy ze swoimi spostrzeżeniami i przecuciami.

Astrolog Grün zapowiada dla Niemiec znaczne polepszenie komunikacji lądowej, jak i powietrznej przewiduje doniosłe odkrycia itd. Niepomyślnych rzeczy przepowiada mnóstwo, a więc i morderstwa wysoko postawionych osobistości. Śmiertelność dzieci wzrośnie nadzwyczajnie. Będą wybuchy gazów w kopalniach, trzęsienia ziemi i walenie się domów. Polityce zagraża również wiele niebezpieczeństw. Prawdopodobną jest zmiana rządu. Prócz tego katastrofy ekonomiczne i krach giełdowy zagrażają niemieckiej republice.

Podobnie i drugi astrolog Ludwig Hoffman zgadza się ze swym poprzednikiem na punkcie przepowiedni upadku ekonomicznego i katastrof żywiołowych i ekonomicznych w Niemczech, dodając, że niesłychana dotychczas drożyzna i zdeprecjonowanie waluty nawiedzi Niemcy. Natomiast Hoffman sądzi, że ożywiony handel eksportowy będzie do pewnego stopnia przeciwdziałał wewnętrznym klęskom gospodarczym. Pozycję planety Wenus oznacza według Hoffmana szereg sensacyjnych sadystrycznych zbrodni.

Trzeci astrolog Jan Vehlouk przepowiada, podobnie, jak tamci dwaj, klęski ekonomiczne w Niemczech. Przedewszystkiem niesłychaną drożyzną środków spożywczych. Akcje i papiery wartościowe stracą swoją wartość.

Co do Austrii, to Hoffman jest zdania, że jej horoskopy w przyszłym roku zamącone zostaną mieszaniami się państw ościennych w wewnętrzne sprawy republiki. Zapowiada dalej gorszące skandale w sejmie wiedeńskim. Natomiast ekonomiczne położenie Austrii ma być w przyszłym r. nieco pomyślniejsze. Austrija podobnie, jak i Niemcy, będzie w roku przyszłym dotknięta wieloma katastrofami, zwłaszcza wybuchami w kopalniach i trzęsieniami ziemi. W sferze polityki panować będzie nieznaczne napięcie, położenie dyplomatyczne niepomyślne. I w Austrii nastąpi prawdopodobnie zmiana rządu, a wiele oszukanych przedsięwzięć załamie się.

Która z pań chce męża ?

Może wygrać go w loterii

Do tego jeszcze 60 tys. zł.

Warszawa, 22. 11. Do ministerstwa spraw wewn. wpłynęło podanie od niejakiego Wojciecha Galki, mieszkająca Stanisławowa, który prosi o zezwolenie na urządzenie loterii dość oryginalnej.

Zamierza mianowicie wypuścić 30.000 biletów po 2 złote. Bilety mają być sprzedawane wyłącznie kobietom bez różnicy narodowości, wyznania i wieku. Losowanie ma się odbyć w asyście cji władz, notariusza i duchowieństwa.

Kobieta, która los wyciągnie wygra projektodawcę. Ożeni się z nią bez względu na to czy jest piękną, czy brzydką, starą, czy garbatą. W ten sposób będzie miał posag, uczyłiwi wybrankę losu i wszyscy będą zadowoleni.

Galka w końcu podania proponuje ministerstwu, aby wynalazek ten propagowano na wszystkie strony, a wtedy nie będzie starych pań i drażliwej kwestji posagu.

Zgłodniała ludność się buntuje

Moskwa, 22. 11. Przed składem żywnościowym moskiewskiego sowietu, na jednej z ulic Zamoskoworeczja, na tle zamknięcia składu przed godziną oznaczoną doszło do poważnych zaburzeń. Wezwany oddział milicji konnej z wielką trudnością rozproszył tłum. Największy opór stawiały kobiety, wykrzykując: „Precz z komunistami! Mamy was już dosyć!“

Chorób umysłowych nie leczy się biciem

Min. Składkowski przeciw brutalności służby szpitalnej.

Warszawa, 22. 11. Minister spraw wewnętrznych, jako najwyższy zwierzchnik instytucji i zakładów zdrowia publicznego wydał ostatnio okólnik w sprawie przeciwdziałania brutalnemu zachowaniu się służby szpitalnej wobec umysłowo chorych.

Minister Składkowski poleca wszystkim lekarzom szpitalnym prowadzenie energicznych dochodzeń we wszystkich wypadkach spostrzeżenia na ciele chorych umysłowo sińców czy znaków pochodzących od uderzeń. Wszystkie skargi chorych, choćby napozór fantastyczne, muszą być badane, ponieważ w każdej skardze jest zawyczaj choć część prawdy.

Lekarze tolerujący w szpitalach postępowanie służby będą odpowiadali dyscyplinarnie w odpowiedniej izbie lekarskiej.

Trocki powraca z zesłania

Warszawa, 22. 11. „Russpress“ donosi z Moskwy: Ogłoszone w prasie sowieckiej ulaskawienie wybitnych trockistów, Wargina, Tatarowa, Naumowa i innych zostało przyjęte przez sowieckie koła polityczne jako zapowiedź rychłego powrotu Trockiego do Moskwy i jego porozumienia ze Stalinem. Według uprzejmych krążących pogłosek Trocki miał już opuścić swoje miejsce zesłania i znajduje się w drodze do Moskwy.

Z dziejów zwalczania pojedynków

Francuskie edykty antypoedynkowe — Rozkaz ks. Melfi. — Anglja karała pojedynkowiczów szubienicą — Bacon i Napoleon o pojedynkach

Polska od pewnego czasu jest widownią wra stających pojedynków. Coraz to czyta się w prasie że tacy a tacy wybitni politycy wezwali się na szablę lub pistolety. Przed miesiącem mniej więcej zginął w pojedynku pewien pułkownik, w zeszłym tygodniu zaszły w Warszawie aż dwa wypadki wyzwania na pojedynek wśród posłów. Do chodzi o tego, że pojedynek, uważany za akt obrony honoru, staje się aktem terroru.

Kościół katolicki jak najostrzej potępia pojedynki i ich zakazuje. Przypatrzmy się teraz jak w ciągu historii w poszczególnych krajach patrzano się na pojedynki, u nas w Polsce dzisiaj coraz bardziej uznawane.

W ciągu ostatnich kilku stuleci wszystkie cywilizowane społeczeństwa w bardzo stanowczy sposób zwalczały pojedynki, z których zawadzający albo awanturnicy usiłowali stworzyć rzekomą instytucję wymierzenia sprawiedliwości, a które były niczem innym jak terroryzowaniem słabszych lub spokojniejszych współobywateli.

We Francji jeszcze Henryk IV wydał edykt przeciwko pojedynkom, ale edykt ten nie odniósł skutku. Pomiędzy 1601 a 1609 r., jak stwierdza w swych pamiętnikach Fontenay Mareuil, w pojedynkach padło 2000 „szlachetnie urodzonych“ p. Wobec tego w r. 1609 wydane zostało zarządzenie o ustanowieniu „trybunałów honorowych“. Edykt zawierający to zarządzenie, powiada, że ten, kto zawinił wyzwaniem, albo przyjęciem wyzwania na pojedynek, utraci wszelkie prawo do piastowania urzędu: kto zabije przeciwnika w niedozwolonym pojedynku, poniesie śmierć bez pożrebu; sekundanci również poniosą śmierć, jeżeli uczestniczą w pojedynku, lub będą zdegradowani, jeżeli są jedynie świadkami“...

W chaosie politycznym początków 17 stulecia edykt ten poszedł jednak w niepamięć. Dopiero kardynał Richelieu zabrał się poważnie do walki z manją pojedynków. W 1627 r. ścięto publicznie dwóch hrabiów za udział w pojedynku, powieszono na szubienicy nogami do góry, pocięto w pasy i wystawiono na widok publiczny.

Pojedynki nie zostały jednak doszczętnie wyplenione. Szlachta francuska uważała je za swój

Mąż zmusza żonę do wypicia trucizny

a rywała zabija rewolwerem.

Warszawa, 22. 11. Wieś Wincentów w pow. grójeckim była widownią strasznej tragedji na tle zazdrości małżeńskiej.

Zamieszkały tam gospodarz Antoni Krawczyk, podejrzewał swą żonę Marjanę o zdradę z niejakim Stanisławem Klinkiem. Celem stwierdzenia swych podejrzeń udał pozornie wyjazd, poczem wieczorem niespodziewanie powrócił do domu i zastał swą żonę w towarzystwie Klinka. Krawczyk nieprzytomny z zazdrości dobył rewolweru i strzelił kilka razy do Klinka, kładąc go trupem. Następnie nalawszy karbolu do szklan. pod groźbą rewolweru zmuszał żonę do wypicia trucizny. Kiedy Krawczykowa nie chciała wypić karbolu, mąż wystrzelił do niej, raniąc ją w pierś poczem sam strzelił sobie w skroń.

Przybyła policja stwierdziła zgon Krawczyka i Klinka, zaś Krawczykową dającą słabe oznaki życia, przewieziono do szpitala.

Pożar 100 tys. centnarów węgla

Monachjum, 22. 11. W gazowni tutejszej wybuchł we wtorek olbrzymi pożar, który powstał wskutek samozapalenia się wielkich złoży węgla wych na dziedzińcu gazowni. Wezwane wszystkie oddziały straży ogniowej oraz szereg oddziałów ochotniczych dotychczas nie zdołały ognia opanować. Pożar objął 100 tys. ctr. węgla.

Ubiór polskiego kata

Warszawa, 21. 11. Wydział karny ministerstwa sprawiedliwości opracował ubiór urzędowy dla kata przy spełnianiu urzędowych czynności. Kat ma nosić długi szary surdut i szare spodnie. Głowę ma nakrywać szarą ostro zakończoną czapczką. Na twarzy musi nosić maskę.

przywilej. Dopiero Wielka Rewolucja zadała cios pojedynkom, jako przetrzytkowi „ancien regime“u.

Camille Desmoulins, wzywany na pojedynek wrzucił ramionami i na zarzut tchórzostwa odpowiedział, że odwagę swą może wykazać na innych terenach, a nie w lasku Bulońskim.

We Włoszech, Caraccioli, książę Melfi, wydał w 17 wieku rozkaz, aby pojedynki odbywały się jedynie na parapecie mostu Ponte Vecchio. Jeżeli jeden z pojedynkowiczów wpadł do rzeki, nie wolno go było stamtąd wydobywać.

W Anglii manja pojedynkowa była zawsze znacznie słabszą, aniżeli w krajach romańskich, ale i tam nie brakło wojowniczych panów, którzy sami sobie wymierzali sprawiedliwość. Rządy angielskie wytrwale zwalczały pojedynki. W r. 1813 skazano na szubienicę pewnego majora i jego sekundanta, za zadanie śmierci w czasie pojedynku. Później w 1844 r. wyszła ustawa, karząca zdegradowaniem oficerów i oddaniem ich pod sąd za udział w pojedynku.

Należy też stwierdzić, że pojedynki zostały potępione przez ludzi poważnych i uczonych jeszcze znacznie wcześniej, gdyż słynny filozof Bacon w 16 stuleciu mówił, że „w barbarzyńskich czasach pojedynek można wytłomaczyć, ale obecnie jest to jawne pogwałcenie prawa i dążenie do podważenia powagi sądów.“

Natomiast w kajzerowskich Niemczech i carskiej Rosji pojedynki w armji były uznawane.

Obecnie w 20 wieku, w Anglii prawo karze za bójstwo w pojedynku jako pospolitą zbrodnię. We Francji jeszcze się zdarzają pojedynki, ale jest pu bliczną tajemnicą, że strzela się tam z... pistoletów nabitych samym prochem, bez kul!... Huk wystrzału wystarczy dla „honorowego“ załatwienia sprawy i przeciwnicy padają sobie w objęcia.

Napoleon, wielki wódz i genjusz wojenny, który, jak wiadomo, był wrogiem pojedynkowania się, mawiał:

„Bon duelliste mauvais soldat“, czyli „Dobry pojedynkowicz — jest kiepskim żołnierzem“.

A gdy król szwedzki posłał mu wyzwanie, odpowiedział, że przyśle swego nauczyciela fechtunku, aby walczył w jego zastępstwie.

Morderca i kryminalista — dobroczyńcą ludności

Sensacyjne losy dra Bougrata, bohatera sławnej afery kryminalnej

Prasa całego świata interesuje się ponownie bardzo żywo słynną aferą popularnego lekarza w Marsylii, dr. Bougrata, w którego losach zaszła znowu zwrot sensacyjny. Bieg życia tego człowieka jest tak niebywale awanturniczy i najeżony tyłoma skrajnymi przeciwnościami, iż nic dziwnego, że osoba jego tak żywo zajmuje opinię publiczną.

Mimo, że od czasu, słynnej afery dr. Bougrata upłynęły już lata, nie od rzeczy jednak będzie wspomnieć o jej przebiegu. Mianowicie w mieszkaniu dr. Bougrata, szanowanego i cenionego lekarza w Marsylii i kierownika kliniki miejscowej, cieszącego się nieograniczonem zaufaniem pacjentów, znaleziono zamknięte w szafie zwłoki mężczyzny. Śledztwo, prowadzone w tej sprawie, dało rewelacyjne wyniki: oto okazało się — jak wynikało z zeznań świadków — że dr. Bougrat prowadził niesamowity, dziwny tryb życia. Za dnia był cenionym lekarzem, dbającym z całym zapalem i wyteżeniem umysłu o zdrowie i do bro swoich pacjentów, nocą zaś spędzał w spelunkach najgorszego rodzaju, wśród szumowin ulicznych i pijanych marynarzy.

Dr. Bougrat tłumaczył się w śledztwie, że pacjent jego popełnił samobójstwo. Gdy jednak udowodniono mu, że twierdzenie jego nie odpowiada prawdzie, zmienił swoje zeznanie, mówiąc, że mężczyzna ów zmarł na atak sercowy podczas zastrzyku, on zaś nie chciał wywołać paniki wśród siedzących w poczekalni pacjentów i ukrył tymczasowo zwłoki w szafie. Później jednak nie miał odwagi udać się na policję, celem złożenia zeznań i w ten sposób trup pacjenta pozostał w szafie przez kilka dni.

Zeznania świadków brzmiały jednak tak niekorzystnie dla oskarżonego, że sąd wydał wyrok, skazujący dr. Bougrata na dożywotnie ciężkie roboty na Djabełskiej Wyspie w Cayenne. Skazany wysłuchał spokojnie wyroku i powtórzył zapewnienie, że jest zupełnie niewinny.

Wkrótce okręt, transportujący skazańców, przewiózł dr. Bougrata wraz z innymi więźniami do Cayenne. W międzyczasie jednak zaszły

korzystne dla skazańca zmiany. Losem jego zajęła się „Liga Obrony Praw Człowieka” i uwolnienie jego było bardzo prawdopodobne ze względu na to, że zdania bardzo poważnych i poważanych osobistości przemawiały za jego niewinnością. Przez dłuższy czas pamięć o nim ucichła, lecz nagle wieść sensacyjna poruszyła zapomocą telegramów opinię świata, że drowi Bougrat udało się wraz z trzema innymi więźniami opuścić kolonję karną.

W kilka dni później przyszła depesza z Wenezueli, że przybył tam pewien palacz okrętowy, którego rysy wykazują znamienne podobieństwo do zbiegłego z Gwany dra Bougrata. I rzeczywiście okazało się, że biedny robotnik jest identyczny ze sławnym i osławionym lekarzem i że osiedlił się w Irapie w Wenezueli, gdzie rozpoczął praktykę lekarską.

Władze Wenezueli nie wkroczyły w tę sprawę i nie przeszkadzały w pełnieniu praktyki lekarzowi, który okazał się istnym dobroczyńcą ludności miejscowej. Wkrótce sława jego rozeszła się po całej prowincji i tłumy pacjentów spieszyły do francuskiego lekarza po pomoc i poradę. Lecz temu stanowi rzeczy położył kres nakaz władzy francuskiej, żądający aresztowania dra Bougrata. Policja, wśród której Bougrat wielu ludziom uratował zdrowie i życie, odmówiła jednak wykonania nakazu. Lecz gdy przyszła druga depesza z urgemem, aby niezwłocznie aresztowano lekarza, policja musiała poddać się temu wyrokowi i aresztowała go w czasie godzin ordynacyjnych.

W godzinę potem zgromadziła się przed więzieniem cała ludność Irapy, domagając się energicznie uwolnienia cenionego i ogólnie lubianego dobroczyńcy. Zarząd policji, obawiając się rewolty ludności, zmuszony był uwolnić aresztowanego, a szef policji osobiście złożył dokładne sprawozdanie o zaszłych wypadkach. Rząd Wenezueli zdecydował się zatem w obawie zamieszek odmówić życzeniu Francji i pozwolił dr. Bougratowi wdalszym ciągu pełnić praktykę lekarską.

Taką pensję warto otrzymać.

Katowice. Jak donoszą, z dniem Nowego Roku ma ustąpić ze swego stanowiska gen. dyr. kornu Huty Pokoju dr. Glück. Jego następcą ma być dotychczasowy generalny dyrektor firmy Robur p. Felter. Dyrektor Glück należał do najlepiej płatnych dyrektorów w Polsce, pobory jego wynosiły tylko 70 tys. zł. miesięcznie.

Samochód runął z wysokości 6 metrów.

Jaremcza. Onegdaj na drodze Janna - Jaremcze wydarzyła się katastrofa automobilowa. Mianowicie auto, prowadzone przez dr. Rotha, wskutek defektu kierownicy wjechało na barjerę, wyłamała ją i spadło na tor kolejowy z wysokości 6 metrów. Jedna osoba została zabita, a 3 odniosły ciężkie rany. Dzięki przytomności umysłu droźnika kolejowego, który wstrzymał zbliżający się pociąg osobowy, katastrofa nie osiągnęła większych rozmiarów. Na miejsce przybył naczelnik wydziału drogowego woj. Stanisławowskiego.

Zamach morderczy leśniczego na swą żonę.

Stanisławów. Onegdaj strażnik lasowy Jurko Bodnar strzelił z odległości około trzech metrów z dubeltówki do swej żony zamieszkałej w Majdanie górnym. Ciężko rannej udzielono natychmiast pomocy lekarskiej, dzięki czemu utrzymano ją przy życiu. Bodnara aresztowano. Po wodem zamachu były od dłuższego czasu trwające nieporozumienia małżeńskie.

Krwawa rzeź na weselu.

Częstochowa. W Kręcynie (powiat Częstochowski) odbyło się onegdaj wesele zakończone w tragiczny sposób.

Mianowicie na tle sporu o tancerkę doszło do bójki, w wyniku której został zabity sztyltem niejaki Tyglicz. Córka zabitego, na widok tragicznej śmierci ojca, wydołała z jego zwłok sztyltem i raniła mordercę, poczem usiłowała sama pozbawić się życia. Na miejscu wesela powstała formalna rzeź, w której padły jeszcze trzy trupy i kilkunastu rannych.

Dopiero policja zlikwidowała krwawe zajście, aresztując winnych.

Wśród rannych osób znajduje się jedna z odgryzionym nosem.

Wybuch w porcie plockim.

Plock. W ub. sobotę około godz. 18 min. 15 na drugim brzegu Wisły dał się słyszeć silny wybuch, poczem ukazały się kłęby dymu i ogień z domu, w którym robotnik portowy Andrzej Nowak preparował ładunki do rozsadzenia kamieni w porcie. Przez nieostrożność spowodował eksplozję całego zapasu materiału wybuchowego. Siła wybuchu była tak duża, że dach został doszczętnie zerwany i odrzucony o kilkadziesiąt metrów od miejsca wypadku. W jednej chwili płomienie ogarnęły cały budynek. Trzy osoby znajdujące się w mieszkaniu, między którymi był 13-letni syn Nowaka, doznały ciężkich obrażeń cieleśnych. Zaalarmowana przez stróża portowego straż pożarna z Plocka po przybyciu ogień ugasiła. Ofiary wypadku przewieziono do szpitala. św. Trójcy w Plocku. Stan zdrowia syna Nowaka jest bardzo groźny.

Samobójstwo pod kołami lokomotywy.

Zakopane. Gdy pociąg pospieszny o godzinie 18-ej znalazł się poza stacją Zakopane, maszynista ujrzał jakiegoś człowieka, który przechodząc obok toru rzucił się pod koła lokomotywy. Ponieważ nastąpiło to zniemacka o natychmiastowym zatrzymaniu nie było mowy. Po ujechaniu jeszcze kilkudziesięciu metrów pociąg zatrzymał się i wtedy dopiero wydołał z pod kół osobnika, któremu koła odcięły stopę, dłoń i strasznie poraniły głowę. Pierwszej pomocy udzielił rannemu przejeżdżający tym pociągiem Dr. Belesiński, poczem denata starano się przewieźć do szpitala, lecz w drodze zmarł. Organa policyjne stwierdziły, że samobójcą jest niejaki Armin Feldhaber, lat 27, z Maniowej, zatrudniony w Zakopanem jako kierownik w jednej rozlewni piwa. Przyczyna samobójstwa dotychczas nie została ustalona, przypuszczają zawiedzioną miłość.

Dzięki Bogu!

Tegoroczne urodzaje w Polsce dobrze się przedstawiają.

Min. rolnictwa ogłasza, że urodzaje wyp. lepiej niż w ubiegłym roku. Nadwyżka żyta na wywóz wynosi 365000 tonn (7,300,000 centnarów). Wobec tego domagano się otwarcia granicy. Ale minister zauważył, że nasze ceny nie różnią się obecnie tak bardzo od zagranicznych, aby się wywóz w tej chwili opłacał. Pytanie też, czy powyższe liczby są ścisłe. Jeżeli się później pokaże, że mamy dość żyta i na własne potrzeby i na wywóz, to będzie można nadwyżkę zawsze sprzedać na wiosnę zagranicę po lepszej cenie.

Nadwyżka jęczmienia wynosi 392000 tonn (7,840,000 centnarów). Jego wywozu Rząd nie krępuje. W owsie wynosi nadwyżka 393 000 tonn (7,860000 centnarów). Że jednak kartofle się nie obrodziły i że w paszy był wogóle nieurodzaj, więc wywóz owsa jest przynajmniej narazie niemożliwy. Cło wywozowe wprowadzono na żyto, owies, siano, otręby i makuchy.

W pszenicy mamy znaczny niedóbór. Trzeba go będzie pokryć zagranicznem ziarnem, a na wiosnę wywieźć żyto a może i owies.

Z DALSZEJ POLSKI.

Potworny czyn okrutnika.

Poznań. Na ławie oskarżonych zasiadł w poniedziałek przed sądem ławniczym zaledwie 20-letni młodzieniec, nazwiskiem Stanisław Frackowiak i na pierwsze pytanie przewodniczącego odparł poniekąd chętnie, podniósłszy głowę, że... był już ośm miesięcy w więzieniu za pobicie policjanta, przyczem miesiąc darowano mu na podstawie ustawy o amnestji.

W akcie oskarżenia posądzono Frackowiaka o to, że w kwietniu tego roku podczas zabawy młodzieży w Kobylnicy oblał psa naftą, podpalił go i potem rzucił się nożem w rękę na Jana Zygmunta.

Na rozprawę zezwano sześciu świadków. Pierwszy zeznawał wspomniany Jan Zygmunt z Kobylnicy — Oświadczył on, że Frackowiak przy był na zabawę w towarzystwie swoich kompanów i wkrótce lekko sobie podchmielił. W między czasie świadek wygrał w loterii fantowej młodego pieszka i postanowił wrócić do domu. Dołączył się do niego Frackowiak, przyczem zaproponował koledze przechadzkę przez lasy aż do... karczmy, gdzie odmówiono mu sprzedaży wódki. Frackowiak, udając mocno upitego sięgnął ręką za bufet i wyciągnął butelkę z naftą. Na zwróconą uwagę, co ta butelka zawiera — postawił ją; po pewnej jednak chwili wrócił, wbrew zakazowi właściciela znowu wyciągnął butelkę i naftę wylał na psa, a następnie podpalił. Biedne zwierzę momentalnie stanęło w płomieniach i musiano je dobić. Frackowiak ze swojego potwornego czynu był bardzo zadowolony, śmiejąc się do rozpuku. W kilku minut później pomiędzy nim i Janem Zygmuntem doszło do sprzeczki, w trakcie której Frackowiak wydołał noża i rzucił się na kolegę, zadając mu dwie rany w głowę, poczem uciekł.

Taki jest przebieg ohydnej zajścia w Kobylnicy. Pozostali czterej świadkowie prawie wszystko potwierdzili, lecz oskarżony mimo to do winy nie chciał się przyznać. Trybunał po naradzie skazał go na 18 miesięcy i jeden dzień więzienia. Prokurator wniosł o natychmiastowe aresztowanie zasądzonego, gdyż wobec wysokiej kary, zachodzi obawa, że Frackowiak będzie się starał uciec. Sąd po krótkiej naradzie wniosek prokuratora odrzucił.

Kobieta która ma serce po prawej stronie.

Lwów. W Towarzystwie lekarskiem we Lwowie odbyła się przed licznem audytorjum lekarzy demonstracja niezwyklego wybytku przyrody. Przed zgromadzonymi lekarzami stanęła p. N. u której wszystkie wewnętrzne narządy znajdują się po przeciwnej stronie jak u normalnego człowieka. Tak np. serce i śledziona znajdują się po prawej, wątroba po lewej, wogóle cały wewnętrzny ustrój organizmu jest odwróceniem ustrój normalnego.

Kwit mles. na zamówienie gazety.

Niżej podpisany zamawia w urzędzie pocztowym:

Tytuł gazety	Czas przedpłaty	Abon.
„Dziennik Pomorski“	grudzień 1928	2,89 zł.

Gazetę proszę dostarczyć mi do domu, a przedpłatę ściągnąć przez listonosza.

Imię, nazwisko i dokładny adres zamaw.

Pokwitowanie poczty:

Z odebrania powyższej sumy kwitujemy.

dnia 192

Kwit mles. na zamówienie gazety.

Niżej podpisany zamawia w urzędzie pocztowym:

Tytuł gazety	Czas przedpłaty	Abon.
„Lud Pomorski“	grudzień 1928	1,29 zł.

Gazetę proszę dostarczyć mi do domu, a przedpłatę ściągnąć przez listonosza.

Imię, nazwisko i dokładny adres zamaw.

Pokwitowanie poczty:

Z odebrania powyższej sumy kwitujemy.

dnia 192

Ceny drzewa opałowego.

W ubiegłym tygodniu odbyła się w lokalu pana Glazy w pobliskim Kiełpinie publiczna sprzedaż drzewa opałowego z lasów państwowych nadleśnictwa Woziwoda. Taksa wynosiła za mtr. szczy pów sosnowych 10 zł., za mtr. wałków sosnowych 8 złotych.

Rentowność hodowli buraków cukrowych.

Od kilku tygodni, dzień w dzień idą wozy załadowane burakami cukrowymi, na miejscową stację kolejową, a dużo buraków jest jeszcze do zwiezienia. Tegoroczny zbiór buraków jest dość korzystny i waha się w cyfrze około 400 — 500 ctr z hektara. W związku z tem jak się poufnie dowiadujemy, liczba hodowców buraków cukrowych w powiecie z przyszłym rokiem znacznie wzrośnie.

Srebrne gody małżeńskie.

W ubiegłym tygodniu obchodził p. Jan Borowski z swą małżonką Joanną z Tomaszewskich, srebrne gody małżeńskie. Jubilatowi życzymy do czekania się złotych godów.

Kradzież drobiu.

Co dopiero donosiliśmy o kradzieży drobiu w Kiełpinie pod Tucholą, a znów dochodzą nas wieści z powiatu o kilku kradzieżach drobiu. Nieznany amator cudzej własności, sprzyja ją nadzwyczaj dobrze mgliste i ciemne wieczory ułatwiające im wykonywanie swego niecznego procederu. Złodzieje drobiu, jako pole działania wybierają sobie gospodarstwa na wybudowaniach położone. Kilka takich kradzieży popełniono w

Gostycynie. Gospodarzowi p. Chylewskiemu skradziono 5 gęsi, gospodarzowi p. Knitterowi około 30 kur, gospodarzowi p. Nowakowi około 40 kur. W powyższych trzech wypadkach najprawdopodobniej działała jedna i ta sama banda. Gospodarzowi p. Błażejewskiemu w Budziskach skradziono również kilka gęsi.

Stow. Młodzieży przy pracy.

Stowarzyszenie Młodzieży Polskiej Nowa Tuchola urządziła w najbliższą niedzielę 25. bm. na sali „Browaru“ przedstawienie amatorskie. Zespół amatorski odegra 2-aktową komedię pt. „Doktór z przypadku“. Na koniec przewidziana jest zabawa z tańcami. Przedstawienie rozpocznie się o godzinie 8 wieczorem. Mamy niezłomną nadzieję iż Szanowne Obywatelstwo miejscowe tak Nowej Tucholi, jak Koślinki i okolicy weźmie w tej imprezie młodzieży gremjalny udział.

Jeszcze echa obchodu święta Niepodległości w powiecie.

Wieś osadnicza Kęsowo obchodziła święto niepodległości nadzwyczaj uroczystie. W przeddzień wieczorem odbył się uroczysty capstrzyk w którym wzięli udział Wojacy, Rolnicy i Stow. Młodzieży. Okolicznościowe przemówienie wygłosił nauczyciel p. Zak. Odegraniem pieśni „Wszystkie nasze dzienne sprawy“ zakończono capstrzyk. Nazajutrz wczesnym rankiem trąbiono pobudkę. Następnie uformował się pochód z towarzystw miejscowych który udał się do kościoła parafjalnego w Jeleńcu. Nabożeństwo odprawił ks. proboszcz Mazella. Podczas nabożeństwa przy

grywała orkiestra p. Dąbrowskiego. Odbyła się defilada, która dobrze wypadła. Na sali p. Majewskiego odbyła się wieczornica, podczas której popisywały się dzieci szkolne.

„Szczęść Boże“ nowożeńcom.

W ubiegłym tygodniu odbył się w Dużym Mędomierzu ślub p. Piotra Kufla posiadziela z Lubiewa, z p. Kurowską córką znanego posiadziela w Dużym Mędomierzu. Związek małżeński pobłogosławił miejscowy duszpasterz.

Ruch w Towarzystwach

Lutnia. Dziś w piątek lekcja śpiewu wypadnie. Na dzisiejsze przedstawienie Teatru Wielkopolskiego członkowie „Lutni“ otrzymają zniżkę. Wylegitymowanie nastąpi przy kasie. Zarząd.

Baczność Wojacy i Powstańcy. W sobotę dnia 24 listopada br. rano o godzinie 7.15 zostanie odprawiona żałobna msza św. za dusze poległych Powstańców w powstaniu Wielkopolskim, m. myśl uchwał ostatniego zebrania zakupiona przez nasze Towarzystwo.

Wobec tego wzywam wszystkich druhów, aby się udali na tę mszą św. Choraży wraz z asystentami ze sztandarem. Wolność!

(—) Morawski, prezes i por. rezerwy.

Klub Tennisowy — sekcja Ping - Pong. Rozgrywki Ping - Pongowe odbędą się od wtorki i piątki od godz. 8-mej wieczorem w cukierni Pencke przy Rynku.

Z. U. K. W sobotę dnia 24 listopada 1928 r. o godzinie 19.15 w lokalu p. Jazdzewskiego odbędzie się zebranie miesięczne tutejszego koła. Na porządku dziennym referat Prezesa Zarządu Okręgowego w. z. kol. p. Gacy. O liczny udział członków proszę. Zarząd.

Męskie Towarzystwo św. Wincentego a Paulo. W niedzielę dni 25 listopada 1928 r. o godz. 18.30 odbędzie się zebranie Męskiego Tow. św. Wincentego a Paulo w klasztorze. Szan. członków na zebranie to uprzejmie się zaprasza. Gościecnie mile widziani. Zarząd.

100 zł. nagrody,

za wskazanie nam miejsca przechowywania naszego samochodu ciężarowego, marki Chevrolet P M 51169. Samochód jest naszą własnością i ostrzega się przed kupnem. Wiadomości proszę skierować do Fa. Ryszard Gehrke, centrala samochodów, Chojnice tel. 108. 2484

Danziger Automobil Werke
Stielow u. Foerster.

**Skóry surowe,
brudną wełnę**

skórki i to: tehorze, lisy, kuny, wydry
zające, króliki i włosy końskie

kupuje

po najwyższych cenach dziennych

Maks Nasch, Tuchola

telefon 86.

W środy i soboty jestem w Chojnicach u kupca p. Natha, Człuchowska.

**Specjalny skład futer
Otton Weiland**

Tel. 188. CHOJNICE, Gdańska 3. Tel. 188
Kuśnierstwo — Dworcowa 10.

**połącza na nadchodzący sezon
damskie i męskie futra**

podług miary, jak i gotowe futra
plaszczki futrzane, kurtki,
garnitury futrzane, pod
szewki futrzane, kapelusze
kamizelki, okrycia jak i
wszelkie obsady futrzane
po nadzwyczaj niskich cenach i
korzystnych warunkach zapłaty.

Pracownia dla przeróbki i reparaacji. Wykonywanie wszelkich prac wchodzących w zakres kuśnierstwa

Z powodu późniejszego nawału pracy, uprasza się o jak najrychlejsze przysłać futer damskich i męskich do przeróbki.

Wielki wybór materji na futra.

**August Müller, jubiler
Chojnice**

poleca bogaty wybór
artykułów srebrnych i złotych,
obrazków ślubnych, sztuców
czysto srebrnych, posrebrzanych
i alpakowych. Kryształki białe
i kolorowe, zegarki, pierwszo-
rzędny mechanizm

Rzetelna gwarancja.

Artykuły optyczne - wyroby niklowe i mosiężne.

Artykuły podarunkowe

Rzetelna obsługa! Niskie ceny!

**Rozkłady jazdy
na okres zimowy**

poleca

Księgarnia „Dziennika Pomorskiego“.

Przetarg przymusowy

W sobotę, dnia 24. listopada br. o godz. 15.30 sprzedam na podwórzu spedytora Nowackiego największą dającą za gotówkę:

1 biurko

1 kanapę

Rogowski

kom. sądowy Chojnice 2485

Przetarg przymusowy

W sobotę, dnia 24. listopada br. o godz. 15. sprzedam na podwórzu spedytora Nowackiego największą dającą za gotówkę:

1 rower damski

1 bufel.

Rogowski

Kom. sąd. Chojnice 2486

**Uwaga!
zupełna wyprzedaż
nowych mebli.**

Mickiewicza 15 2488

Zagubiona

dnia 11. 11. 28.

legitymację urzędową Nr. 2067.

na nazwisko

Franciszek Pieczora

Przodownik Straży Celnej —

unieważniam

przed. Fr. Pieczora.

Zgubilem

książkę wojskową

na nazwisko. 2480

Władysław Zieliński

Hameryn p. Zapceń.

Gospodarstwo

32 morg.

sprzedam zaraz.

Behrendt,
Sławęcín. 2470

Baczność!

Wykonuję wszelkie reparaacje kalosz i bucików gum. każdego gatunku prędko i tanio.

L. Frey.
Szosa Gdańska 20. 2487

**OSZCZĘDNOŚĆ
jest podstawą dobrobytu.**

Oszczędności od 1 złotego począwszy przyjmujemy i oprocentujemy korzystnie.

Otwieramy

rachunki bieżące i czekowe.

Za zobowiązanie Powiatowej Kasy Oszczędności odpowiada powiat Chojnicki całym swoim majątkiem i całą siłą podatkową.

**Powiatowa Kasa Oszczędności
Chojnice (Starostwo)**

Pupilarnie pewna instytucja pod gwarancją
Tel. 16. powiatu Chojnickiego. Tel. 16.
Oszczędność i praca ludzi wzbogaca

PROWINCJA!

Wyjazd do Warszawy zbyteczny!

Załatwiamy wszelkie zlecenia w sądach, urzędach i państwowych komunalnych instytucjach finansowych i wszystkich innych.

Inter-ent jr, zastępstwa, porady, informacje we wszelkich sprawach. Wiadomości wksli i należności. Wywiady. 3338

**Biuro „Pomoc Prawno-Handlowa“
Warszawa, Nowy-Swiat 28.**

Prosimy zwracać znaczki pocztowe na odpowiedź. Korespondenci w całej Polsce poszukiwani.

**Uciechę
w noszeniu
obuwia**

Wieloletni mieli, jeżeli ono będzie wyglądało czysto i mało się drga; i przyjemnie przez używanie pasty „URBIN“

Wieloletnie noszenia obuwia oraz dla utrzymania polysłu niemożna nic lepszego nad „URBIN“

nieodłącznym pastą do obuwia

